

וגובה מנכסים משועבדים –

And he can collect from the encumbered properties

OVERVIEW

A debt (חוב) may be collected from נכסים משועבדים provided that the debt was public knowledge (there is a קול). Otherwise, in order to protect the consumers (לקוחות), a debt can only be collected from the debtor's own assets (the בני חורי), but not from משועבדים. The קול (publicity) that there is a debt is created by the עדים. All agree that עדי חתימה create a קול and therefore a גובה מנכסים משועבדים can be שטר with עדי חתימה.

Our תוספות will be discussing whether עדי מסירה alone can also create this קול (according to ר"א); thereby enabling a שטר that was accompanied by עדי מסירה only, and had no עדי חתימה, to collect from משועבדים¹. This will depend on how we interpret the statement of ר"א that a גט with only עדי מסירה is כשר and it is גובה מנכסים משועבדים. The question at hand is; was ר"א referring only to the debt incurred by a גט אשה, namely the payment of the כתובה², or was he referring to all debts, that they can all be collected from משועבדים as long as there are עדי מסירה.

לשון שני פירש בקונטרס אם שטר מלוה הוא גובה מנכסים משועבדים -

The second interpretation of רש"י is that the statement 'וגובה מנכסים משועבדים', is to be understood, that **if it is a note of a loan** that did not have עדי חתימה, there were only עדי מסירה present, nevertheless the מלוה **may collect his debt even from the secured properties** that were already sold.

וכן נראה לרבינו תם עיקר -

And the ר"ת agrees as well that this interpretation is the correct one -

דאפילו בשאר שטרות גובה בעדי מסירה מנכסים משועבדים -

That even by all other documents, not only by a גט אשה, one may collect what is owed to them from משועבדים on the basis of the עדי מסירה alone, without עדי חתימה.

תוספות will now bring a proof to support this view:

---

¹ There is no question that the עדי מסירה כרתי of דין (according to ר"א) applies to all שטרות. The discussion at hand is only if it is also ממשעבדי or only חורי.

² The reason why a כתובה may be different will be explained later in this תוספות. See footnote # 10.

כדמשמע בפרק בתרא (לקמן דף פו,ב) דאמר רב הלכה כרבי אלעזר בגיטין -

As is implied further in our מסכת in the last פרק where רב said; 'the הלכה is like ר"א in the cases of גיטין' that עדי מסירה כרתי and a גט without עדי חתימה is כשר. The גמרא there asks; do you mean to imply by this statement³, that -

ובשאר שטרות לא והא קתני וגובה מנכסים משועבדים -

By other documents the הלכה is not according to ר"א; we do require עדי
for we learnt in the משנה that ר"א said; 'and he may collect from משועבדים'. The same ר"א who states that a גט is כשר with עדי only, maintains as well that with such a document one may collect from נכסים משועבדים. The term וגובה מנכסים משועבדים would indicate that ר"א maintains his position by all documents that can be משועבדים, which would include שטרי חוב. Therefore if רב supports ר"א he should not limit it to הלכות גיטין alone.⁴

אלמא דרבי אלעזר איירי נמי בשאר שטרות -

We can derive⁵ from that גמרא, that ר"א is discussing other שטרות as well⁶
as גיטין.

asks a question:

וקשה דאמר בגט פשוט (בבא בתרא דף קעו,א) הוחזק כתב ידו בבית דין מהו -

And there is a difficulty; for the גמרא queries in גט פשוט, פרק גט פשוט, 'what is the ruling if the borrower's handwriting is established in בי"ד?⁷

פירוש מהו שיגבה ממשעבדי -

The explanation of this query is; whether the lender may collect his debt from משועבדים, since there were no עדי חתימה⁸.

ומייתי מהך דגיטין דקתני וגובה מנכסים משועבדים -

And the גמרא quotes from this משנה in גיטין, מסכת גיטין, which states 'and he may collect from משועבדים'; from which we can derive that even though there were no עדי חתימה; nevertheless he may collect from משועבדים. This would

³ שטרות and גיטין only מכשיר and ר"א qualified his support of ר"א and limited it to be.

⁴ The גמרא there responds, that רב understands that ר"א made two separate statements; one concerning גיטין and another concerning שטרות. רב agrees with ר"א only concerning גיטין.

⁵ See 'Thinking it over' # 2.

⁶ If the phrase וגובה מנכסים משועבדים is referring only to the collection of the כתובה, the גמרא should not have asked, ובשאר שטרות לא, rather the גמרא could have asked at most ולענין כתובה לא. The fact that the גמרא asks proves that the גמרא understood the phrase משועבדים to mean that any שטר with גובה מנכסים משועבדים (only) עדי מסירה.

⁷ there explains this as follows: After the לווה gave the מלוה a note in his own handwriting stating that he owes him a sum of money, the לווה subsequently came to בי"ד and admitted that this is his handwriting. כתב יד then wrote (for the מלוה) a הנפק; notarizing and authenticating this בי"ד.

⁸ From רשב"ם there, it is evident that the query is concerning the properties that the לווה sold after בי"ד issued the הנפק.

seem to resolve the query there⁹; however –

ומשני שאני התם דאיכא כתובה -

The גמרא **refutes** this proof by saying **'it is different there** by גיטין, because **there is a כתובה** that was signed by witnesses, therefore she may collect from נכסים משועבדים.¹⁰ However, in the case of a regular שטר חוב, if there were no עדי חתימה, even if it was written בכתב יד הלוי and there was a הנפק (or עדי מסירה) you may not collect from נכסים משועבדים.

concluded quoting the גמרא in ב"ב, and will now explain the difficulty:

משמע דדוקא בגט איירי ולא בשאר שטרות -

It is apparent from that גמרא that the phrase 'משועבדים מנכסים', **is concerning only a גט; and it is not** discussing **other שטרות** as well. This seemingly contradicts the opinion of the ר"ת (as well as the second פירוש in רש"י) that the וגובה מנכסים משועבדים of דין refers to all שטרות, and not only to collecting the כתובה with the גט of עדי מסירה.

offers a alternate reading of the text to uphold his opinion

ורבניו שמואל בן מאיר גרס התם שאני התם דמשעת כתיבה שיעבד נפשיה¹¹ -

And the רשב"ם has a different reading of the text there in ב"ב. Instead of the text reading as previously quoted in תוספות that, 'שאני התם דאיכא כתובה'; the text reads: **'It is different** in גיטין מסכת from our query here in ב"ב, for there in גיטין, **from the time of writing the note, he subjugated himself** to repay even from the משועבדים.

פירוש כשנכתב השטר נכתב כדי למוסרו בפני עדים -

The explanation of the difference between the case in גיטין and the case in ב"ב is; in מס' גיטין when the שטר was written it was written with the intent that it be delivered in the presence of witnesses -

שיהו עדי מסירה במקום עדי חתימה והוי קול כאילו עדים חתומים -

That these עדי מסירה should be instead of the עדי חתימה and so there is publicity as if עדים would have signed the שטר -

אבל לעיל איבעיא לן הוחזק כתב ידו בבית דין ומסר בינו לבין עצמו -

However, our query previously in ב"ב is concerning a case where his handwriting was authenticated in בי"ד, but nothing more, meaning that

⁹ That just as by גיטין you can collect ידו בכתב if there are עדי מסירה, here too if there is a הנפק on ידו it is as good as עדי מסירה and you may collect from משועבדים, even though there are no עדי מסירה nor עדי חתימה.

¹⁰ See footnote # 2. The עדי הכתובה created a קול, therefore one may collect from משועבדים.

¹¹ This is also how the text reads in our גמרות.

the **delivered** the שטר **to the מלוה himself**; there were no עדי מסירה -
ולא נתכוון אלא להודאה ולא לעשות שטר שיהיה לו קול -

And he had no other intent except to formalize an admission,¹² but he had no intent of creating a שטר from this note that it should have publicity; it was merely an 'IOU'.

והתם לא יועיל אפילו איתחזק בבית דין -

And in that situation even if ד"ד authenticated it, it is of no avail. It will not be considered a שטר to enable the מלוה to collect from משועבדים.

ורבינו חננאל will now mention an opposing view:

ורבינו חננאל פירש דההיא דגט פשוט (שם דף קעו,א) פליגא אההיא דמהגרש (לקמן פו,ב) -
And the ר"ה explained that the גמרא in גט פשוט, פרק גט פשוט, which stated that only by גובה מנכסים משועבדים גט אשה is a כתובה¹³; that גמרא argues against the גמרא in המגרש, פרק המגרש, which indicated that by all שטרות you can be גובה מנכסים משועבדים. In the opinion of the ר"ה we cannot reconcile these two גמרות, but rather we are forced to conclude that they argue with each other.

ופסק רבינו חננאל שיש לסמוך אההיא דגט פשוט -

And the ר"ה ruled that we are to depend on the גמרא of גט פשוט, פרק גט פשוט which indicates that you cannot be גובה מנכסים משועבדים if there are no עדי חתימה

ולא מגבינן בעדי מסירה אלא מבני חורי -

And we cannot collect with עדי מסירה alone only from the unencumbered properties; those that are in the possession of the לווה and were not sold.

ור"ה will now present a difficulty with the opinion of the ר"ה

והא דפריך סתמא דהש"ס בפירקין (דף יא,א) -

And concerning that which the גמרא itself asks later in this פרק -

גבי שטר פרסאה דמסרי באפי סהדי ישראל -

Regarding the case of a Persian שטר that was delivered in the presence of Jewish witnesses. The שטר was written in Persian and was signed by non-Jewish witnesses. However it was delivered to the מלוה in the presence of two Jewish witnesses (who understood what was written in the שטר). The גמרא originally stated that such a שטר could be גובה from בני חורין only. The גמרא asked:

אי הכי ממשעבדי נמי ליגבי -

If so – that all the criteria for a שטר have been met, and the עדי מסירה understand what is written in the שטר, then the מלוה should be able to

¹² It was done in order that the מלוה be secure that the לווה will not deny the loan.

¹³ The ר"ה follows the original גירסא that תוספות quoted: 'שאני התם דאיכא כתובה'.

collect his debt even from משועבדים. According to ר"ח who claims that in order to be גובה ממשעבדי it must have עדי חתימה, how can the גמרא there ask that it should be גובה ממשעבדי¹⁴?! שטר פרסאי on this עדי חתימה

answers: תוספות

לא קשה לפסק רבינו חננאל דמיירי בחתימי עליה עובדי כוכבים הדיוטות –
There is no contradiction from this גמרא to the ruling of ר"ח for we are discussing a case where lay gentile witnesses signed this שטר –

כדפירש בקונטרס¹⁵ ומשום הכי סלקא דעתין דגבי ממשעבדי -
As ממשעבדי explained and therefore we assumed that he can collect רש"י
כיון דמסרי באפי סהדי ישראל חשיבי הני הדיוטות כערכאות –

Since the שטר was delivered in the presence of Jewish witnesses, these Persian laymen that signed this שטר are considered as if the Persian Courts signed this שטר. If a שטר חוב is signed by a gentile court it can be גובה מנכסים¹⁶. The Jewish עדי מסירה in conjunction with the Persian עדי חתימה give this שטר the status of ערכאות which can collect from משועבדים. The ruling of the ר"ח pertained only to those cases where there were no עדי חתימה at all; only עדי מסירה. The ר"ח is of the opinion that גובה מנכסים משועבדים alone do not have the power to allow one to collect from משועבדים.

וגם מלשון הקונטרס מוכיח לקמן דלא גבי ממשעבדי אלא בעדי חתימה:
And also from the text of רש"י later on¹⁷, it is evident that one cannot collect from משעבדי unless there are עדי חתימה on the שטר.

SUMMARY

There is a dispute whether a שטר חוב that is accompanied with עדי מסירה, but has no עדי חתימה; if such a שטר can be גובה ממשעבדי according to ר"א¹⁸. The ר"ח and the second לשון of רש"י maintain that it can be גובה ממשעבדי; while the ר"ח and the first לשון of רש"י (as well as רש"י on דף יא) maintain that you cannot be גובה ממשעבדי without עדי חתימה.

ר"ח find supports for his opinion based on the גמרא in המגרש, which maintains that the הלכה of גובה מנכסים משועבדים with עדי מסירה alone, applies to all שטרות, according to ר"א. Concerning the גמרא in ב"ב the ר"ח follows the

¹⁴ See "Thinking it over" # 3

¹⁵ רש"י ד"ה שטרא שטר.

¹⁶ A gentile court is considered honest, and its proclamation is sufficient to render a קול.

¹⁷ Seemingly תוספות is referring to the רש"י on קלא ליה ליה קלא, where רש"י states: דהיינו דחתימי אשטרא, אינון מפקי לקלא וכו', עיי"ש.

¹⁸ There seems to be an agreement (להלכה) that a שטר with עדי מסירה alone is a valid שטר (concerning the inadmissibility of טענת פרעתי for instance); the dispute is only whether it can also be גובה ממשעבדי.

of the גירסא, that רשב"ם, if initially the לוח intends to give over his כתב יד as a שטר to the מלוה in the presence of עדי מסירה. If however there was never any intention that this note of debt be used as a legitimate שטר; it was not intended to be delivered in the presence of עדי מסירה, then even if there is a הנפק it cannot be משועבדים.

The ר"ה accepts the גירסא in ב"ב that differentiates between the משנה of ג' and the case of כתב יד, by stating that only by a גט can a woman collect her כתובה with עדי מסירה, since there are עדי חתימה on the כתובה. However by a שטר if there are no עדי חתימה it cannot be משועבדי. The ר"ה is of the opinion that we follow the גמרא in ב"ב and not the גמרא in המגרש.

According to the ר"ה the reason the גמרא originally claimed that we should be גובה משועבדי in the case of a שטר פרסאי that was delivered in the presence of עדי מסירה ישראל, is because the combination of עדי חתימה פרסאי and עדי מסירה ישראל should render this שטר as if ערכאות signed it. However if there are no עדי חתימה at all then, according to the ר"ה (and רש"י), one cannot be גובה משועבדי.

THINKING IT OVER

1. Everyone agrees that with עדי חתימה you are גובה משועבדי. However with עדי מסירה some are of the opinion that you cannot be גובה משועבדי. Why is there this difference between עדי חתימה and עדי מסירה?

2. Explain the difference between the גמרא in המגרש proving that ר"א is discussing שטרות, and ר"א proving that ר"א is discussing שטרות.¹⁹

3. sought²⁰ to disprove the opinion of the ר"ה from the question of the גמרא, that asks: "א"ה משועבדי נמי לגבי"; why does תוספות not bring proof instead to the opinion of the ר"ה (and refute the opinion of the ר"ת), from the conclusion of that same גמרא, which states that with עדי מסירה you cannot collect because there is no קול?²¹

¹⁹ See Footnote # 5.

²⁰ See Footnote # 14.

²¹ See (בל"י אות סג and מהרש"א).